

Dagmoment: Verzorgingsmoment

Sensomotorische ontwikkeling

Verzorging is een onderdeel dat iedere dag weer terugkomt.

Doordat je tijdens een verzorgingsmoment individueel met de leerling bezig bent en veel aandacht aan elkaar kunt besteden/ goed kunt observeren, is het een handig moment om gericht aan een doel te werken. Het is niet alleen een goed moment om aan zelfredzaamheid, zoals aan- en uitkleden te werken of hygiëne, maar ook om aan de sensomotorische ontwikkeling te werken.

Een aantal voorbeelden van doelen om aan te werken met een voorbeeldmatige aanpak:

- **Draait liggend rond zijn as**

Niveau 1	Grove motoriek
--------------------	-------------------

Leg de leerling tijdens het verschonen op de rug, zij of buik. Zorg voor voldoende ruimte om de leerling heen. Houd een aantrekkelijk voorwerp een eindje bij de leerling vandaan. Stimuleer de leerling om erheen te rollen. Houd het voorwerp eerst dichtbij de leerling, houd het steeds verder weg om de leerling verder te laten rollen.

- **Staat korte tijd los**

Niveau 2	Grove motoriek
--------------------	-------------------

Help de leerling tot staan bij het aantrekken van een broek. Laat de leerling even los staan. Ondersteun de leerling weer. Herhaal het loslaten van de leerling om zijn kleding te bewonderen bij verschillende kledingstukken.

- **Speelt met knopen en andere onderdeeljes van zijn kleding**

Niveau 3	Fijne motoriek
--------------------	-------------------

Trek de leerling kleding aan met kleine details. Bekijk samen met de leerling één van deze details. Voel bijvoorbeeld zelf aan een knoopje en vestig de aandacht van de leerling erop. Breng de hand van de leerling naar het detail. Zorg voor onderdelen van de kleding die de leerling (bijvoorbeeld door kleur) aanspreken.

- **Reageert (met lachen) op rare lippeluiden als smakken of proesten**

Niveau 1	Horen
--------------------	-------

Maak tijdens het verschonen geluidjes in het blikveld van de leerling. Herhaal meerdere keren hetzelfde geluid. Wanneer de leerling reageert (lacht), herhaalt u het geluid nogmaals.

- **Associeert geluiden met een activiteit**

Niveau 5	Horen
--------------------	-------

Laat de leerling een geluid horen (doortrekken van wc, föhn, gekletter van de douche). Bekijk of de leerling weet wat er gaat komen: Begint hij alvast met de handeling (door bijvoorbeeld iets uit te trekken) of wendt hij zich af bij een activiteit die hem niet aanspreekt?

- **Herkent voor hem bekende ruimtes (binnen school)**

Niveau 3	Zien
--------------------	------

Ga een ruimte in om de leerling te verzorgen (toilet, badkamer, verschoningsruimte). Wacht even de reactie van de leerling af. Weet hij welke activiteit hier gaat beginnen? En voert hij alvast een stukje uit?

- **Legt de relatie tussen concrete verwijzers/foto's van het dagritme en een activiteit**

Niveau 6	Zien
--------------------	------

Laat voor een specifieke verzorgingshandeling steeds dezelfde verwijzer zien en/of voelen (wc-rol bij toiletgang, washand bij wassen). Weet de leerling wat er gaat komen?

-

- **Associeert geuren met bepaalde activiteiten**

Niveau 6	Ruiken en proeven
--------------------	----------------------

Laat de leerling ruiken aan de zeep. Weet de leerling wat er gaat komen? Maakt hij alvast een begin met de handeling? Of laat hij het op een andere manier merken?

- **Wijst aan wat hij gevoeld heeft bij uiteenlopende tastprikkel**

Niveau 5	Voelen
--------------------	--------

Laat de leerling een zacht kledingstuk voelen (buiten zijn blikveld of ogen dicht). Of laat juist een ruwer kledingstuk voelen (spijkerbroek, onderkant van een schoen). Bied vervolgens het ruwe en zachte kledingstuk aan in het blikveld van de leerling. Wat heeft hij gevoeld?

- **Leunt voorover vanuit zit**

Niveau 2	Evenwicht
--------------------	-----------

Help de leerling in een zithouding. Stimuleer hem om zijn sok uit te trekken (door deze een stukje los te trekken of door een sok met een aantrekkelijke kleur/materiaal).

- **Steekt zijn armen uit als hij dreigt te vallen**

Niveau 5	Evenwicht
--------------------	-----------

Laat de leerling zoveel mogelijk zelfstandig kleren aantrekken. Hierbij moet hij soms zijn evenwicht bewaren. Zorg dat de leerling niet hard kan vallen en laat dit gebeuren. Geef zo de leerling de kans om te ervaren hoe hij zichzelf kan opvangen met de armen.